

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popodne, izvemši nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — — CELJE, Kocenova ulica 12. — Tel. 190
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

TOTALNI MORATORIJ ZA NEMČIJO

Sporazum med Francijo in Anglijo predvideva odgoditev vseh plačil do končne ureditve reparacij in vojnih dolgov

Pariz, 17. junija. Jutranji francoski listi poročajo iz Lausanna, da so se francoska in angleška delegacija po večerajšnjih pozno v noč trajajočih razgovorih zedinili za sporazum, po katerem se 1. julija zapadla reparacijska plačila odgode tako dolgo, dokler lausanna konferenca ne bo dosegla svojega končnega cilja, to je ureditve reparacijskega problema in vprašanja vojnih dolgov. Prvotno nameravani šestmesečni moratorij je bil torej podaljšan za nedoločen čas brez razlike za zaščitene in nezaščitene anuitete. Anglija in Francija sta s tem pristali na zahtevo Nemčije, da se ji dovoli totalni moratorij vse tako dolgo, dokler ne bo reparacijsko vprašanje definitivno rešeno. Posvetovanja med francosko in angleško delegacijo so trajala do 1. zjutraj. Med tem časom pa je imel Macdonald ponoven sestanek s Papanom, ki je, kakor zatrjujejo, znatno omilil svoj govor, ki ga bo imel danes na plenarni seji konferencie. Glede na to, da bo treba sedaj čimprej najti končno rešitev reparacijskega problema, računajo, da bo lausanna konferenca zasedala neprekinjeno do jeseni ter da bi izdelala točen program, ki bo nato predložen Zedinjenim državam v svrhu istočasne ureditve vprašanja vojnih dolgov.

Pariz, 17. junija. AA. Pariški listi so polni komentarjev o večerajšnji seji lausanna reparacijske konferencie. Največjo pozornost posvečajo Macdonaldovemu govoru in naglašajo v njem tri pasuse:

1. Ničje nima pravice, da samovoljno razveljavi sprejete obveze;
 2. Evropa sama ne more ničesar ukreniti in
 3. varnost se mora povečati.
- Listi prav tako naglašajo, da se je med britansko in francosko delegacijo dosegel porazum glede programa konferencie. Velik pomen pripisujejo tudi razgovoru med Herriotom in Papanom.
- «Petit Parisien» pravi, da daje večerajšnja seja lepe nade na uspeh konferencie, zlasti, če se vpošteva Macdonaldov govor, načelni sporazum o delovnem programu in razgovor med Herriotom in Papanom. Lausanna dopisnik lista poroča, da bo Papan zahteval na današnji seji reparacijske konferencie ne samo definitivno ureditve reparacij, nego tudi denarno pod-

poro, češ da Nemčija ne more več čakati, ker znašajo njena devizna pokritja samo 10 namestu 40 odstotkov. V Nemčiji je danes zaostalih kreditov za več ko 22 in pol milijarde mark in obstoji nevarnost, da ne zastanejo tudi obresti teh kreditov.

Pertinax pravi v listu »Echo de Paris«, da je francosko-angleški načelni sporazum najvažnejši dogodek večerajšnjega dne. Ta sporazum predvideva po Pertinaxu moratorij, ki bi trajal za vsa doba trajanja lausanna konferencie.

Dalje omenja Pertinax, da je hotel Papan prepričati Herriota, da je pristaš francosko-nemškega zблиžanja in da bi celo želel, da bi prišlo do razgovorov med francoskim in nemškim generalnim štabom.

Saint-Brice pravi v »Journalu«, da je Papan svoj ekspoze, ki ga bo predložil na današnji seji konferencie, najprej pokazal Macdonaldu, ki je izrazil željo, naj bi ublažil nekatere pasuse, ker bi sicer utegnili povzročiti incidente

Kakor trdi St. Lauzairé v »Matinu«, nima Francija ničesar proti temu, da se lausanna konferenca razširi, pod pogojem, da se ta razširitev za zdaj raztegne samo na Evropo, zlasti na Srednjo Evropo. Pisec pravi, da bo Francija predlagala, da se moratorij podaljša tudi čez 30. t. m. in da se sestavi tehnični odbor, ki bo po navodilih konferencie izdelal splošni načrt za likvidacijo reparacij in vsega finančnega problema ter načrt za gospodarsko preureditev Evrope. Ko bi ta odbor končal svoje delo, bi se delegacije spet sestale in načrt sprejele ter ga predložile ameriškim Zedinjenim in drugim državam.

Angleška sodba

London, 17. junija. AA. »Daily Mail« piše o lausanna konferenci in pravi, da je naloga konferencie v tem, da izdela program, ki bi se glede na bližajoče se volitve v Ameriki predložil ameriškim Zedinjenim državam šele čez pet mesecev.

»Daily Telegraph« pravi, da se je konferenca začela v zelo ugodni atmosferi in da utegne naglo obraditi rezultate. »Daily Chronicle« poroča iz Lausanne, da bo tam danes podpisano brezpogojni moratorij, ki bo omogočil izvedbo splošnega načrta o finančni likvidaciji vojne.

Sestanek med Herriotom in Papanom

Lausanne, 17. junija. AA. Herriot je večer popoldne vrnil nemškemu kancelarju obisk, ki mu ga je Papan napravil zjutraj. Državnika sta razpravljala o tem, v kakšni obliki naj se jutri zjutraj vrši privatna seja delegatov. Nato sta v glavnih obrih obratila stališči obeh vlad glede reparacij in svetovne gospodarske krize. Herriot se bo drevi dogovoril s člani francoske delegacije o deklaraciji, ki jo bo podal na konferenci. Poprej pa bo konferiral še z gg. Marinkovcem, Zaleskim in Hymanom.

Klirinški sporazum s ČSR

Praga, 17. junija. AA. ČTK poroča: Ministrski svet je večer odobril klirinški sporazum med Češkosl. in Jugoslavijo in uredbo o tujskem prometu med obema državama. Pogajanja o teh dveh pogodbah so bila nedavno tega v Pragi.

Brezplačna dobava lesa za gradnjo društvenih domov

Beograd, 17. junija. AA. V zvezi z zakonom o gradnji domov in drugih objektov društev in ustanov, ki spadajo v pristojnost ministra za telesno vzgojo narodne proučuje ministarstvo za gozdove in rudnike te dni, kako bi se mogel preskrbeti mest ustanovam gradbeni material brezplačno iz državnih gozdov. Pri tem pride v prvi vrsti v poštev državno industrijsko podjetje Dobrin - Drvar in se z njim že vrše razgovori v tej smeri.

Podpora od toče prizadetim krajem

Beograd, 17. junija. AA. Prošli in sedanj mesec je v nekaterih krajih naše države padala teča v zvezi s hudimi nevihtami. Zato je oddelek za rastlinsko proizvodnjo kmetijskega ministarstva zahteval od kr. banskih uprav nujno poročilo o tem, kdaj in kje je padala teča, koliko zasejane zemljišča je od tega prizadeto in katera kultura so najbolj trpele. Razen tega bodo kr. banske uprave poslale kmetijskemu ministarstvu poročilo, kaj so ukrenile, da se priskoči na pomoč krajem, ki so trpeli od toče in neviht.

Nov papežev govor

Vatikan, 17. junija. AA. 26. junija t. l. se zaključil evharistični kongres v Dublinu. Pri tej priliki bo imel papež govor, ki se bo presnel po radiju. Listi govora ne bodo prej dobili v objavo.

Francozi morajo peči kruh iz domače moke

Pariz, 17. junija. AA. Uradni list prinaša odlok, po katerem se zviša na 50 odstotkov minimalna količina domačega žita, ki je posej treba iz nje peči kruh.

Omejevanje zaposlitve tujih delavcev v Franciji

Pariz, 17. junija. 8. Kakor znano, skušajo francoske oblasti omejiti priseljevanje tujih delavcev. »Intransigant« poroča, da je številno tujih, zlasti sezonskih delavcev, ki so dopotovali v Francijo na delo, letos zelo padlo. V petih mesecih tega leta je odpotovalo iz Francije 124.000 tujih delavcev.

Mariborska afera pred sodiščem

Razprava proti oficirjem, ki so v Mariboru pripravljali prevrat

Beograd, 17. junija. Pred vojnim sodiščem za oficirje se vrši razprava proti deveterici oficirjev mariborske garnizije. Glavni krivec, pehotni poročnik Miroslav Milojković, je izvršil 7. maja samomor, drugi glavni krivec, artiljerijski podporočnik Mihajlo Miladinović, pa je pobegnil v inozemstvo. Na zatožni klopi pa je sedaj devet oficirjev in trije podoficirji, ki so obtoženi po zakonu o zaščiti javne varnosti in reda v državi. Sodišču predseduje sodni polkovnik Radivoj Nikolić, obtožence pa zastopa vojaški državni tožilec major Slavko Miletić.

Obtožnica

Čitanje obtožnice, ki obsega nad 80 strani, je trajalo nad poludruge ure. Obtožnica navaja v glavnem:

Pehotni podporočnik Dragoljub Atanasković, namestnik komandirja 10. čete 45. pešpolka, in artiljerijski podporočnik Mihajlo Miladinović, vodnik II. baterije 32. artiljerijskega polka, sta aprila t. l. skupno s poročnikom Milojkovićem, ki je izvršil samomor, osnovala udruženje za propagando komunizma in pripravljala prevrat v mariborski garniziji ter izvršila vse priprave, da bi v noči od 16. na 17. aprila nasilno prevzela oblast. V to svrhu so sestavili proglaš pod naslovom »Junaci!«, v katerem pozivata vojakke k pobuni in grozita vsem onim, ki se ne bi pokorili, z najstrožjo kaznijo. Izvedba pobune pa je bila odgoda zaradi tega, ker je poročnik Milojković dobil brzoljavko z Dunaja z nalogom, naj se prevrat odgodi. Zaradi tega pa so se dogovorili, da bodo izvršili prevrat v času od 8. do 16. maja.

Do tega pa ni prišlo, ker je bil njihov načrt poprej razkrit. Podporočnik Atanasković je priznal, da je osnoval skupno z Miladinovićem in Milojkovićem tajno udruženje, da so se dogovorili, da bodo izvršili prevrat in to na ta način, da bi poročnik Milojković, ki je bil one noči dežurni oficir, dal znak za pobuno, a Atanasković, ki je iste noči izjemoma prevzel dežurstvo v vojašnici Vojvode Mišiča, bi zbral vojakke na dvorišču vojašnice ter jim prečival proglaš. Pozvati bi jih bil moral, da z orožjem v roki odrečejo pokorščino svojim predstojnikom ter se pridružijo upornikom. Vse one vojakke in oficirje, ki se temu pozivu ne bi pokorili, bi bil moral Atanasković na mestu ustreliti. Na enak način bi bil moral postopati podporočnik Miladinović v vojašnici 32. artiljerijskega polka. Ko je bilo že vse pripravljeno, pa je prišel okrog 11. ponoči Milojković v vojašnico Vojvode Mišiča ter sporočil Atanaskoviću, da se mora prevrat zaradi obvestila z Dunaja odgoditi.

Major Vojislav Djokić, komandant I. bataljona 45. pešpolka, je obtožen, da je 24. ali 25. aprila zvedel od poročnika Milojkovića za obstoj komunistične organizacije v svrhu izvedbe prevrata v mariborski garniziji ter da je bil za primer, da bi se prevrat posrečil, določen za komandanta mariborske policije. Major Djokić pa je zahteval, da postane komandant brigade. Na njegovo zahtevo mu je podporočnik Atanasković 27. aprila izročil sestavljeni proglaš. Major Djokić pa tega ne samo da ni prijavil komandantu polka, temveč je celo poročal, da v njegovem bataljonu ni komunistične propagande. Proglaš je major Djokić izročil komandantu polka šele 28. aprila, ko je komandant polka za vsa stvar že zvedel. Obtožnica se sklicuje na priznanje majorja Djokića in navaja nadalje, da je prišlo v njegovem stanovanju do spora med poročnikom Milojkovićem in soobtoženim poročnikom Paunkovićem, kateremu je Milojković z revolverjem zagrozil, da ga bo ustrelil, če bo stvar izdal. Pri tej priliki je major Djokić zapovedal podporočniku Atanaskoviću, naj o vsem tem molči. Tu di soobtoženi poročnik Todorović je izjavil, da mu je 25. aprila major Djokić zapovedal, da obstoja v mariborski garniziji komunistična organizacija, toda dejal mu je, naj o tem ne poroča komandantu polka, ker da bo on, Djokić sam, zadevo preiskal. Pripomnil je še, da bi bilo najbolje, če bi se dosegla premostitev ustanovitelja organizacije poročnika Milojkovića. Atanasković bremeni majorja Djokića tudi s tem, da mu je v svoji pisarni očital, da je o zadevi govoril z drugimi, čeravno mu je bil to prepovedal. Obtožnica zavrže zagovor majorja Djokića, da ni bil član organizacije. Prav tako major Djokić zanika, da bi bil zahteval zase položaj komandanta brigade, marveč je le navidezno pristal na sodelovanje, samo da bi prišel stvari do dna ter da ne bi s prerano prijavo storil komu krivice.

Poročnik Božidar Paunković, namestnik komandirja 3. čete 45. pešpolka, je obtožen, da je meseca aprila zvedel od Todorovića za snovanje komunistične organizacije s prevratnimi cilji, da pa o tem ni obvestil svojih predstojnikov niti druge oblasti, tako da so glavni krivci lahko neovirano izvršili svoje priprave. Paunković se zagovarja, da stvari ni jemal resno in da je zaradi tega tudi ni prijavil.

Četrty obtoženec je pehotni poročnik Momčilo Miljutinović, namestnik komandirja 2. čete 45. pešpolka. Obtoženica ga dolži, da je 16. aprila zjutraj zvedel od Atanaskovića za obstoj komunistične organizacije in da bo naslednjega dne prevrat. Atanasković mu je tudi pokazal proglaš. On pa o tem ni nikogar obvestil. Zagovarja se, da stvari ni pripisoval resnosti.

Peti obtoženec je pehotni poročnik Dragoljub Todorović, namestnik komandirja 6. čete 45. pešpolka. Tudi on je obtožen, da je vedel za organizacijo, pa tega ni prijavil. Zaradi istega prestopka je obtožen pehotni podporočnik Miroslav Altaler, namestnik komandirja 11. čete 45. pešpolka. Obtožen je, da je kot dežurni oficir izpustil iz zapore takrat že aretiranega glavnega voditelja komunistične organizacije poročnika Milojkovića ter hotel z njim pobegniti čez mejo. Altaler se zagovarja, da ga je Milojković prisilil z revolverjem, da ga izpusti iz zapore. Altaler je bil aretirán 7. maja v hotelu »Merano«. Obtožnica navaja, da je najprej pobegnil proti meji, da pa je ni mogel prekorčiti ter se je do 7. maja skrival v Mariboru.

Osmi obtoženec je podporočnik Mihajlo Ristić, vodnik 45. pešpolka. Obtožen je, da je vedel za organizacijo, da pa je stvar prijavil šele 28. aprila, ko je bila že razkrita. Tudi on se zagovarja, da stvari ni jemal resno.

Deveti obtoženec je pehotni podporočnik Dušan Šurđilović, vodnik 9. čete 45. pešpolka, ki je prav tako šele 27. aprila prijavil, kar mu je bilo znano ter ni hotel izdati podrobnosti, za katere je vedel.

Razen tega so obtoženi še podnadrednik 6. baterije 32. artiljerijskega polka Živorad Ilić, podnadrednik 12. čete 45. pešpolka Cedomir Petrović in pehotni podnadrednik 9. čete 45. pešpolka Lassar Grujin, ki so obtoženi, da so vedeli za organizacijo in bili pripravljeni aktivno sodelovati pri prevratu.

Zasiševanje

Prvi je bil zaslišán glavni obtoženec podporočnik Atanasković. Po prečitjanju njegovih izpovedi v preiskavi ga je predsednik sodišča podrobno zasliševal o organizaciji, pripravah in ciljih cele akcije. Atanasković dela vtis neresnega mladeniča, njegovi odgovori so neologični, konfuzni in neinteligentni. Sklicuje se predvsem na to, da je bil silno zadolžen ter da je čisto mislil izvršiti samomor. Bil je prepričan, da vsa akcija ni naperjena proti državi, marveč mu je Milojković zatrjeval, da se bojejo maščevati samo kapitalistom. Za organizacijo pravi, da sploh ni vedel, tudi ni vedel kdo je vse zapleten v stvar, ker Milojković nikdar ni navajal imen. Zvenkrat je omenil, da so pri tej stvari samo oficirji, ki imajo »sprazne žepce«. V svojih odgovorih se je čisto zapletal v protislovja ter zatrjeval, da se o komunizmu sploh ni nikdar govorilo.

Sledilo je zasliševanje majorja Djokića. Major Djokić naglašja, da je bil trdno odločen vso stvar prijaviti. Bal pa se je, da bi s preuranjeno prijavo storil komu krivico ter je zato navidezno pristal na sodelovanje, da bi natanko izvedel kako in kaj, zlasti pa, da bi ugotovil, ali obstoja kakva zveza med to vojaško organizacijo in civilisti. Poročnika Milojkovića je smatral vedno za nerazodnega človeka, prav taki pa so bili vsi ostali mladi oficirji, ki še niso imeli dovolj utrjenega značaja. Najbolj ga obremenjuje to, da stvari ni prijavil poprej, predno ni bila že iz druge strani prijavljena.

Razprava se še nadaljuje.

Poincare obolel

Pariz, 17. junija. P. Zdravstveno stanje Poincareja se je tako poslabšalo, da so mu zdravniki nasvetovali, naj odloži mesto senatorja.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA
Devise: Amsterdam 2275.37 — 2286.73, Berlin 1390.67—1341.47, Bruselj 782.96 do 786.89, Carih 1097.35 — 1102.85, London 205.41 — 207.01, New York ček 5614.25 do 5642.51, Pariz 221.30—222.42, Praga 166.78 do 167.64, Trst 287.35—289.75.

INOZEMSKÉ BORZE

Carih 17. junija: Pariz 20.1675, London 18.745, New York 519¼, Bruselj 71.35, Milan 26.23, Madrid 42.35, Amsterdam 207.35, Berlin 121.45, Sofija 9.73, Praga 15.20, Varšava 57.40, Bukarešta 3.07.

Streli v hrbet...

Justifikacija Bovona in Sbardellotta — Fašistični tisk napoveduje iztrebljenje vseh nasprotnikov fašizma

Rim, 17. junija. Davi pred solnčnim vzhodom je bila v okolici Rima izvršena smrtna obsodba nad anarhistom Bovonom in atentatorjem Sbardellottom. Bovone je bil že prejšnjega dne obsojen na smrt. Ker pa je bilo že v naprej jasno, da bo tudi Sbardellotto obsojen na smrt, je bila izvršitev smrtne kazni nad Bovonom v zadnjem trenutku odgoda. Zjutraj ob 2. so Bovona in Sbardellotta v oklepem avtomobilu v spremstvu čete fašistične milice prepeljali iz sodnih zaporov v okolico Rima. Kraj in čas justifikacije so držali v strogi tajnosti, tako da ni razen voljaštva in zastopnikov sodišča nihče prisostvoval justifikaciji. Vsa cesta, po kateri so vožili oba delinkventa, je bila strogo zastražena, ker so se bali, da bi pristajali obeh obsojencev ne izvršili atentata ali ju poskušali še v zadnjem trenutku rešiti. Obo sta bila ustreljena v hrbet. Sbardellotto

je bil takoj mrtev, Bovonu pa so morali dati še milostni strel.

Rim, 17. junija. AA. Glede na smrtni obsodbi, ki ju je izreklo izredno sodišče za zaščito države, prinaša »Tribuna« članek, v katerem pravi, da sta nedavna dva procesa pokazala, da proti fašizmu ne stoji sovražniki, ki bi pripadali kateremu političnemu prepričanju, to niso ne socialisti ne komunisti, nego ljudje brez prepričanja. Jedro protifašistov ne pripada nobeni stranki in je sestavljeno iz čisto navadnih italijanskih renegatov. Fašistična Italija jih mora brez usmiljenja zatreti v interesu pravice in človeške civilizacije. »Lavoro Fascista« pravi, da mora Italija zgrabit zlo pri korenini in prepričati, da bi postale meje zaščitni zid morilcem in njihovim bližnjim in daljnim inspiratorjem.

Anarhija v Chile

Tudi Grovejeva vlada je morala odstopiti — Skupna akcija ameriških držav za blokado komunistične republike

Montevideo, 17. junija. Vešti, ki prihajajo iz Chile, dokazujejo, da je zavlada v državi popolna anarhija. Oblasti niso zmogne vzdrževati reda in komunizem, ki ga je vlada proglasila za glavno načelo bodoče ustave, se širi v oni smeri, ki si je vlada ni želela. Delavci zapuščajo tovarne, ropajo trgovine in se udajajo brezdelju. Tu di državne oblasti so na vsej fronti popustile, tako da se nihče več ne zmeni za navodila

vlade. Inozemci trumoma zapuščajo republiko in iščejo zavetja v Zedinjenih državah. Vsa trgovina je v zastoji, banke so zaprte, bojne ne poslujejo in tudi promet je skoraj popolnoma zastal. Po zadnjih še ne potrjenih vesteh je bila tudi Grovejeva vlada odstavljena in proglašen popolnoma komunističen režim. Zatrjuje se, da se vrše med ameriški državami že dogovori glede skupne akcije za blokado chilske republike.

Italijansko letalo se je razbilo

Dunaj, 17. junija. AA. Na letališču v Celovcu je strmoglavilo italijansko letalo, ki je prihajalo iz Benetk, iz višine 10 m na tla in se v popolnoma razbilo. Pilot je lahko ranjen.

Republikanski kongres za ukinitvev prohibicije

Chicago, 17. junija. Konšres ameriške republikanske stranke je z veliko večino sprejel predlog, naj se ukine sedaj veljavna prohibicija in namesto tega uvede sistem državne kontrole nad produkcijo alkoholnih pijač.

Mie d' Aghonne: 5/ Dustolovke Roman

Grof de Cizeret se je sesedel na stol. — No torej, gospod grof, — je nadaljeval Paul Carrère, — bodite mož in ne sramujte se vpričo mene plakati. Kaj nisem vaš prijatelj?

Grof de Cizeret je sprejel iz rok notarjevega pomočnika, kar mu je slednji ponujal, in pisal je kakor dete, ki noče v svoji nalogi delati napak; toda njegovo moralno bitje se je treslo, kadarkoli je bil prisiljen pisati besede, ki so mu prodirale v srce liki strupene pšice.

Pisma so bila napisana ne brez silnih grofovih muk, ne brez globokega sočutja Paula Carrère ob nesreči, ki je bila zadela grofa de Cizereta.

— Zdaj, — je dejal Paul Carrère, — pa pojdem z vašim dovoljenjem h gospodu Dubertinu, ki z razumljivo nestrpnostjo pričakuje, kaj bom opravil pri vas.

— Pojdite, le pojdite, prijatelj. In ker še imate vizitko gospe de Marillac, ki vam dovoljuje priti k meni, jo porabite za nov poset. Pridite mi povedati, kaj je rekel gospod Dubertin.

— Seveda, izrazil bom to vizitko, — je dejal Paul Carrère. — Upam, da se mi bo posrečilo priti k vam še enkrat, predno vas rešimo iz ujetništva, ki je vas vanj obsodila gospa de Marillac.

Ta čas je povabila gospa de Marillac kneza Vladimirja na rodbinsko večerjo. Beseda »rodbinsko« je bila podčrtana in knez je gotovo vedel, kaj to pomeni.

Razumel je in, kakor je Georgetta pričakovala, je prihitel s polnimi žepi.

Komaj je ostal stari zaljubljenec sam s svojo mlado ljubico, je prisledel tesno k nji na divan, ki je na njem bolelna Georgetta prečepela cele ure.

— Dušica, — ji je dejal, — ne morem vam povedati, kako sem srečen, da ste že napol rešena te mučne in nevarne zveze. Zdaj, ko je ta nesrečnej zaprt in ko ste se ga odkrižali, je skrajni čas, da začneva isliti na najino skupno bodočnost in skupno srečo. Takoj, ko pravnik in zdravnik ne bodo več rabili vas in gospe de Marillac, odpočijeva za dolgo in vi se nastanite v enem izmed gradov v okolici mesta C., kjer je moja knežja rezidenca. Ko bosta z gospo mamo v gradu, ki bo že pripravljen, vaju bom posečal, kadar mi bo le čas dopuščal.

— Zdaj, — je nadaljeval knez, — se moram pa takoj dotakniti še enega vprašanja, da se ne bo treba več vračati k njemu. Gre za denarno vprašanje, srček moj, ki moram o njem z vami spregovoriti. Za začetek dobite vi ali vaša gospa mama petstotisoč frankov. Za pozdrav v moji domovini, dušica, vam pošljem še petsto frankov. To in še drugi zneski bodo vaša plačila, ki naraste iz nje kmalu premoženje, kakršno si želim za vas.

Odbila je polnoč in knez je vstal. — Na skorajšnje svidenje, angel moj, — je dejal, — na skorajšnje svidenje. V mislih bom vedno pri vas.

Georgetta se je vsa srečna smehljala nastavila je svoje nežno lice poljubom svojega oboževalca, potem je pa vstala

in spremila kneza Vladimirja do vrat ko-ketnega gnezdeca.

Kmalu je sedel knez Vladimir v salonu kraj gospe de Marillac in ji ponavljal, kar je bil malo prej povedal njeni hčeri; pri tem pa je strogo pazil na rahločutnost, ki je ne sme prezreti uglašen moški, kadar govori o denarju, ki ga hoče in mora dati damama velikega sveta, posebno če je ena njegova ljubica, druga pa tašča na levo roko.

Gospa Marillac je kar požirala njegove besede in v duhu se je vpraševala: — Koliko neki bom lahko od tega pridržala?

Cim bolj je videla kneza Vladimirja zaljubljenega v Georgetto, tem bolj je bila prepričana, da bi bila možitev s tako visoko stoječim možem nepričakovana sreča za njo in za njeno hčerko. Zdal ji je bil na poti samo Maurice. Ta ovira jo je jezila.

— Jutri pojdem k temu človeku, — si je mislila, kakor bi položila v te besede vse, kar ji je rojilo po glavi.

— Duševne muke tega človeka ne bodo zaman. To utegne pospešiti njegov konec, ki še ni tako blizu, kakor bi bilo v interesu naše bodočnosti.

Komaj je prišla gospa de Marillac po kneževem odhodu v svoje stanovanje, so se naglo odprla vrata in Georgetta je prihitela k svoji materi.

— Draga mama, prignala me je radovednost; rada bi vedela, kaj je vam povedal knez. Zdi se mi, da sta bila zelo dolgo skupaj.

— Ljubo dete, — je odgovorila mati, — poglej na uro in priznaj, da je že čas, da greš spat. Jutri se pomeniva o tem, če te bo veselilo.

— Ne, ... ne, ... takoj! — je ugovarjala Georgetta. — Morate me razumeti, mama, če vi tako zelo skrbite zase, moram tudi jaz ščititi svoje interese. Dejala sem vam noč, da se morava s knezom pomeniti o bodočnosti, ki bo obema skupna in ki se on za njo zelo zanima; prepričana sem, da je govoril z vami baš o tem.

— Ne motiš se, — je odgovorila mati.

— No torej, mama, opozoriti vas moram na nekaj, da namreč denar, ki mi ga namerava knez v svoji velikodušnosti poslati po vas, pod nobenim pogojem ne sme nikamor izginiti. Mnogo mi je ležeče na tem, da ne dobite od tega denarja nobene provizije. Ko boste z menoj na knežjem dvoru, kamor se hočem preseliti čim prej, boste imeli druga sredstva, da boste lahko prišli do denarja.

— Komornico bi rada napravila iz mene, — je zamrmrala gospa de Marillac.

— Kakršen gospod, tak sluga, ali ne veste, mama? — je odgovorila Georgetta in se ozrla na svojo mater kakor razposajeno dete, ki je opraskalo svojo guvernanto in čaka, kakšne bodo posledice njegove porednosti.

— To je res, — je pritrdila gospa de Marillac, ne da bi se ozrla na svojo hčerko; bala se je namreč, da bi oči ne izdale, kaj se godi v nji. — Zelo duhovita si, Georgetta. Saj veš, da sem vzgojila svoji hčerki tako, da bi postali sokolici ne pa goloboci.

— Torej ste zadovoljni, mama?

— Pa še kako, lepotica moja. Zdal pa pojdi spat, da ne boš tako bleda in utrujena. Lepota je ženski najdražji zaklad narave in treba je paziti na njo.

Matuška pred poroto

Norec ali komedijant? — Včeraj se je pričelo zasliševanje prič

Obravnava proti atentatorju Matuški je razgibala ves Dunaj in ves svetovni tisk se peča z zločincem, ki o njem še zdaj točno ne vedo, ali je norec ali komedijant. Noč po prvem dnevu obravnave je prespal mirno; ko je prišel včeraj zjutraj k njemu v celico ravnatelj kaznilnice, ga je našel dobro prespanega in zadovoljnega. Za ravnateljem je prišel tudi Matuškin zagovornik, Matuška pa je obrnil na posetnika, rekoč: »Včeraj sem poklonil svetu samo polovico svojega srca. Danes mu pa hočem dati celo srce.« Potem je prošil ravnatelja kaznilnice, naj mu dovoli pokaditi cigareto, češ, da si bo umiril živce in da bo lahko zbranih misli stopil zopet pred sodnike. Ravnatelj mu je dovolil in z vidnim užitek je zločinec po 9 mesecih zopet pokadil cigareto.

Včeraj se je pričelo zasliševanje prič. Predno je pa predsednik poklical prič, je vprašal obožena, kaj je z duhom, ki je govoril o njem zdaj kot o nekem Bergmannu, zdaj kot o dr. Mayerju in nekem Leonu. Na predsednikovo vprašanje, ali vztraja pri svoji trditvi, da je ravnil na povelje zagnanega neznanca, je Matuška planil z zatožne klopi na sredo dvorane in zaklical z drhtečim glasom: »Seveda vztrajam pri tem, drugače sploh ne morem izpovedati. Res je, res je, že 20 let sem pod pritiskom. Ne vem samo, ali se imenuje duh Schabensky ali Bergmann. Schabensky je čarodej. Kar je dejal on, mi je bilo vedno ukaz!«

Potem se je pričelo zasliševanje prič. Prvi je bil zaslišan Elemer Darvas, ki je izpovedal, da se je seznanil z Matuško l. 1927 na Dumaju, kjer je hotel Matuška kupovati hiše. Priča pravi, da se mu je Matuška takoj zdel zelo erotičen. Usodnega dne, ko je bil izvršen atentat pri Anzbachu, je prič videl Matuško, ki je bil zelo neraven, ni mu pa ničesar sumljivega povedal. Predno se je odpravil v Berlin, je prič izjavil, da mora urediti tam neke zadeve glede patentov. Po povratku iz Berlina je bil zelo neraven in izmučen. Ko ga je prič vprašal, zakaj tako slabo izgleda, mu je Matuška odgovoril, da se zelo boji. Na druga vprašanja pa ni hotel jasno odgovoriti.

Darvas je nadalje izpovedal, da Matuška nobeno nedeljo ni zamudil maše. Bil je zadnje čase v težkem gmotnem položaju, kar je prič spoznal, ko ga je Matuškin žena prosila, naj prodaja dve moževi hiši. Ko je Darvas zvedel, kaj se je zgodilo pri Bia Torbagyju, je brzojavno čestital Matuški k rešitvi. O Leonu ali Bergmannu odnosno hudobnem duhu prič Matuška nikoli ni pravil.

Druga prič Hermann Haupt je prodal Matuški l. 1927 hišo in čudno se mu je zdelo, da je bil mož tako nagel v svojih sklepih. Neko svojo hišo je prodal v četr ure. Vedno, kadar je šel mimo cerkve, se je prekrizal. Na predsednikovo vprašanje, ali je res, kar pravi o njem prič, je Matuška zakričal: — Ni še vsega povedal. Pol minute sem rabil za nakup hiše. Izsto-

pil sem iz avtomobila, pokazal na hišo, vprašal, koliko stane, in že je bila kupljena!

Sledilo je zasliševanje prič Franca Kramerja, ki je bil več mesecev Matuškin družabnik. Matuška pa ni izpolnjeval pogojev pogodbe. Po njegovem mnenju ni bil realen trgovec in zato je Kramer pogodbo z njim prekladal. Na predsednikovo vprašanje, ali je kdaj opazil, da Matuška nima vseh kolesčkov v glavi, je prič odgovoril, da po njegovem mnenju prav gotovo ni pri zdravi pameti. Vendar se mu je pa vedno zdel zelo inteligenten in svoje kupčije je opravljal trezno in premišljeno.

Prvi dan obravnave se je govorilo tudi o fantastičnem Matuškinem izumu, o veliki vodni turbini, ki naj bi gonila vse avstrijske železnice. Matuškin zagovornik je predlagal, naj bi izum njegovega klienta pripeljali iz tovarne v Tattendorfu, kjer je zdaj spravljen, na Dunaj. Sodišče je predlog sprejelo in danes prepeljejo turbino na Dunaj, da jo bo lahko Matuška razkazal porotnemu sodišču.

Živali v vlogi zdravnikov

Živali često pomagajo človeku premagati bolezen. Niso samo goila nakučja, ki jih poznamo vsi iz pripovedovanja raziskovalcev, ko živali res pomagajo človeku prestati težko bolezen. Živali pa rabijo v medicini tudi sistematično. Znana metoda lečenja krvnih bolezni iz prejšnjih časov je raba pijavk. Zdal prihajajo pijavke zopet v modo in mnogi znameniti zdravniki priznavajo njihov pomen v medicini. Moderna medicina pa pozna še eno zdravilno metodo, ki se zdi na prvi pogled dokaj čudna, a ima zdravo podlago in se je že med vojno dobro obnesla. Gre za rabo mušjih ličink v ranočestvju.

Londonski kirurg Dakin se zelo zavzema za to metodo. Ojnojne rane, ki jih je treba temeljito desinficirati, posuje zdravnik z mušjimi ličinkami, ki jih v 4—5 dneh temeljito očistijo. Ko opravijo ličinke svoje delo in ko se zopet pokaže zdravo meso, omamijo ličinke s kloroformom in jih odstranijo z rane. Seveda je pa treba poskrbeti, da se ličinke ne razširijo v zdravo meso.

Šimpanz pametnejši od otroka

Profesor psihologije na univerzi v Indiji dr. W. N. Kellogg je začel že pred leti vzgajati skupno s svojim novorojenim sinčkom mladega šimpanza, hoteč dokazati, da znajo opice vse, kar zna človek. In zdaj je stopil profesor z rezultati svojih opazovanj pred javnost. Njegovi poskusi so baje dokazali, da je šimpanz mnogo inteligentnejši od profesorjevega otroka. Otroku je bilo v začetku poskusov 10 mesecev, šimpanzu pa komaj mesec dni. Razmerno

ma hitrejši razvoj opice ima za posledico, da šimpanz v vsem prekaša Kellogga mlajšega.

Mladi šimpanz kaže mnogo večjo sposobnost pri izmotaivanju iz pernice, zna hitreje in boljše rabiti žličico pri jedi kakor otrok, pa tudi za ljudi in dogodke kaže večje razumevanje. Vse naloge, ki jih dobivata otrok in šimpanz, rešuje opica mnogo bolje od svojega človeškega konkurenta. Toda dočim otrok že izgovarja nekaj najprimitivnejših besed, ne more spraviti šimpanz iz sebe niti besedice, čeprav so nekateri zoologi naučili šimpanza izgovarjati nekaj besed. Poskusi profesorja Kellogga imajo namen dokazati, da okolica in razmere, zlasti v prvem letu razvoja, odločno vplivajo na razvoj vsakega živega bitja in njegovih lastnosti in da večina človeških reakcij na zunanji svet ni prirojena, temveč priručna.

Napoleonov slon v Budimpešti

Budimpeštanski zoološki vrt praznuje te dni 20letnico svojega obstoja. V resnici je pa starejši. Jubilej se nanaša samo na zoološki vrt v sedanjem obsegu. Prvotni zoološki vrt v Budimpešti je bil zasebna last, dokler ga ni kupilo mesto. Mestna občina ga je razširila in izpopolnila tako, da spada sedaj med najznamenitejše zoološke vrtove v Evropi. Pri letošnjem jubileju je bil junak dneva ogromni slon, ki je največji med desetimi brati v zoološkem vrtu. Slon se imenuje Siam, star je nad 150 let in je ljubljenc vseh otrok. V Budimpešti je prišel po čudnih poteh.

Slona je dobil v dar Napoleon Bonaparte in pripeljal ga je iz Egipta v Pariz. Slon je bil pa zelo bojevit in v Parizu je usmrtil več ljudi. Napoleon se ga je spretno odkrižal s tem, da ga je podaril svojemu tastu, cesarju Francu. Tako je prišel slon v Schönbrunn, kjer je pa tudi usmrtil dva človeka. Slednjič je prišel v zoološki vrt v Budimpešti, kjer je pa doslej usmrtil samo enega čuvaja. Na prvi pogled je Siam mima in majestetična živa. Z rilcem pobira denar in naučen je tako, da vinarjev in krajerjev sploh ne sprejema. Pač se pa za grož še prikloni, če pa doka dva groša, se spusti na kolena prednjih nog, da se darovalcu zahvali. Za nabrani denar si sam kupuje preste.

OTROŠKE NOGAVICE ŽIGOM

K LJUBLJANA

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Tudi nesebičnost, najčistejše ideale proglaš za zločin, če škodujejo njihovi interesom. Kaj je dobro in kaj zlo, odločajo vedno le interesi.

Kako se veselim noči

ko bom spal na mehkem, udobnem spalnem fotelju, ki sem ga kupil pri tvrdki

Franc Jager
Telefon 20-42 tapetnik, Sv. Petra nasip št. 29.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znamkah. Za odgovor znamko! — Na vprašanje brez znamke ne odgovorjamo. Najmanjši oglaš Dtn 5.

KUPIM
FOTO-APARAT
dobro ohranjen, kupim. Ponudbe z navedbo cene na upravo »Slov. Narod« pod »Foto-aparat 2467«.

PRODAM
IZLOŽBENA STOJALA
za dve izložbi, kompletna s šipami, po ugodni ceni naprodaj. Dopise pod »Stojala 2483« na upravo »Slov. Narod«.

SLUŽBE

ZASTOPNIKA
za dravsko banovino za kemijske proizvode, ki so neobhodno potrebni v vsakem gospodinjstvu, sprejem. Ponudbe na: Zagreb, I. post. pretinac 142. 2479

FRIZERKO
prvovrstno, ki je zmnožna železno trajne in vodne ondulacije, išcem. Stalno mesto. Nastop 29. junija. Ponudbe na naslov: Terzić, frizer, Čakovec. 2478

VAJENKO
dobro in pošteno, takoj sprejemem za svojo trgovino. Slava Gosti, trgovina mješovite robe, Pregrada. 2477

RAZNO

DINARJEV 125.—
1 m³ zaganih bukovih drv prima kakovosti nudi — Velepč, Sv Jerneja cesta št. 25. — Telefon 2708. 23/T

OTROSKA OBLACILA
najugodnejše!
J. MACEK, LJUBLJANA
Aleksandrova cesta 12.

MORSKE RIBE

Dnevno sveže pošiljke. Danes velika izbira finih rib, pripravljenih na razne načine, kakor tudi ribji rižoto. Bakala (polenovka). Cene zelo nizke. — Vina prvovrstna, posebno kaštelanski šilker po Dtn 10.— Pivo v vrčih. Lep vrt.

OPERNA KLET, Gledališka ulica št. 2

Povodom 20 letnice
obstoja svoje tvrdice bom prodajal ure, zlatino, srebrnino, dragulje — z 20% popustom.

Ivan Pakič,
LJUBLJANA, Pred škofoje 15

MALINOVEC
oristen. naraven. s čistim sladkorjem vkuhan se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. Piccol. Ljubljana Dunajska cesta 6. 57/T

NAROČAJTE CEVLJE
po meri pri Petercelu, Novi trg-Breg št. 1. 60/T

PENSION »LJUBLJANA«
KRK, OTOK KRK

Imed najlepših kopališč na otoku Krku in s peščenim kopališčem brez biata ter romantiko nadkrijuje marsikatero svetovno kopališče — Pension »Ljubljana« je edino slovensko podjetje na tem otoku. Slovenska kuhinja, strogo solidna postrežba. Pension z vsemi takсами od Dtn 55.— do 62.— za osebo na dan. Sezona se prične s 25. marcem in traja do 31. septembra.

Za številne obiske se priporoča Uprava »Ljubljana«. Brzjaviti: »Ljubljana«, Krk, otok Krk. 38/T

ČEVLJI
NA OBROKE
»TEMPO«, Gledališka ulica 4 (nasproti opere).

NOGAVICE
damske svilene, perilo
SRAJCE
LJUDEVIT GLUHAK
Gospovetska 16 (pri Levu) 56 T

Najcenejši nakup!
KONFEKCIJA — MODA
ANTON PRESKER,
Ljubljana, Sv. Petra c. 14 22/T

METLIŠKO VINO
se toči po Din 8.— čez ulico v gostilni Keršič, šiška. 2468

KLAVIRJI, PIANINI
išče veletrgovca znams od Din 11.000 naprej. — »MURZKA«, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 40. 18/T

DOPIŠOVANJE

TRGOVEC
s precejšnjim kapitalom želi spoznati naobraženo trgovko ali hišno posetnico do 32 let, v dobri poziciji, radi sodelovanja ter event. ženitve. Resna neanonimna pisma na upravo »Slov. Narod« pod »št. 123 2481«.

DVIGNITE PISMA
v upravi »Slov. Narod«.
»Jožica«,
»Mleko«,
»Trgovec in obrtnik«,
»Simpatici« 1504«.

AVTO SOPOTNIKA
išče veletrgovca znams od Din 11.000 naprej. — »MURZKA«, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 40. 18/T

Večja množina makulturnega papirja
naprodaj po zelo ugodni ceni
Naslov pove uprava Slovenskega Naroda

KLISARNA

Telef. 2495

Iskrjuje enobarvne in večbarvne črne kliseje, enobarvne in večbarvne autotipije, kombinirane kliseje za navaden in finiji papir, kliseje po peroristi, slikah in risbah, rokopiših in fotografijah na rangeljence, reklamne slike, vinjete

Jugografika

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 23.

MORSKE RIBE

Danes velika izbira finih rib, pripravljenih na razne načine (polenovka). Vina prvovrstna; cene zelo nizke.

GOSTILNA LJUBLJANSKI DVOR
LJUBLJANA, Koledvorska ulica št. 28
Matej Čepič.